

Bruselj, 4. oktober 2019
(OR. en)

12795/19

ENV 827
DEVGEN 188
ECO 103
SAN 418
PECHE 429
AGRI 482
IND 247
CHIMIE 128
ENER 454
RECH 451
TRANS 469

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Osmi okoljski akcijski program – skupno spreminjanje trendov – sklepi Sveta

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o Osmem okoljskem akcijskem programu – skupno spreminjanje trendov, ki jih je Svet sprejel na 3716. seji 4. oktobra 2019.

Osmi okoljski akcijski program – skupno spreminjanje trendov

– sklepi Sveta –

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

OPOZARJAJOČ na dejstvo, da okoljski akcijski programi, pripravljeni v sodelovanju z vsemi zadevnimi deležniki, več kot 40 let zagotavljajo okvire okoljske in podnebne politike EU, ki prispevajo k uresničevanju okoljskih ciljev in vključevanju problematike s področja okolja v druga področja politike EU;

SKLICUJOČ se na določbe člena 192(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), v skladu s katerimi EU sprejme evropske akcijske načrte po rednem zakonodajnem postopku, da bi zagotovili strateške smernice ter predvidljive in usklajene ukrepe na področju evropske okoljske in podnebne politike;

OPOZARJAJOČ na Sklep Evropskega parlamenta in Sveta o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2020 „Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“¹ (sedmi okoljski akcijski program), v katerem je opredeljena vizija za obdobje do leta 2050 o oblikovanju politike na področju okolja in podnebnih sprememb kot gonilne sile za zeleno rast, zdrav planet in izboljšanje človekove blaginje;

SKLICUJOČ se na agendo Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030, cilje trajnostnega razvoja in dokument Evropske komisije za razmislek z naslovom „Za trajnostno Evropo do leta 2030“;

¹ UL L 354, 28.12.2013, str. 171.

OPOZARJAJOČ na Okvirno konvencijo Združenih narodov o podnebnih spremembah, Pariški sporazum iz decembra 2015, sporočilo Komisije „Čist planet za vse“, ki predstavlja strateško dolgoročno vizijo za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo EU do leta 2050, in posebno poročilo Medvladnega foruma o podnebnih spremembah (IPCC) o globalnem segrevanju za 1,5 °C;

OPOZARJAJOČ na ugotovitve iz Globalnega poročila o oceni biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev (IPBES) iz leta 2019, ki vključuje opozorilo, da narava v svetovnem merilu propada v obsegu, ki je brez primere v zgodovini človeštva, in da se stopnja izumiranja vrst pospešuje, kar ima resne posledice za blago in storitve, ki jih zagotavljajo narava in ljudje po svetu;

SKLICUJOČ se na poročilo o stanju okolja (*Global Environment Outlook 6*), poročilo o svetovnih napovedih na področju kemikalij (*Global Chemicals Outlook II*), poročilo o svetovnih napovedih na področju virov (*Global Resources Outlook*) iz leta 2019 in letna poročila Evropske agencije za okolje o okoljskih kazalnikih;

OPOZARJAJOČ na novo strateško agendo za obdobje 2019–2024, ki jo je Evropski svet sprejel 20. junija 2019, v katerem je ponovno poudarjeno, da si je nujno treba prizadevati za podnebno nevtralno, zeleno, pravično in socialno Evropo;

SKLICUJOČ se na dejstvo, da namerava novoizvoljena predsednica Komisije predstaviti evropski zeleni dogovor;

OPOZARJAJOČ na Resolucijo Evropskega parlamenta o izvajanju sedmega okoljskega akcijskega in mnenje Odbora regij z naslovom „Osmemu okoljskemu programu naproti“;

SKLICUJOČ se na sklepe Sveta:

- „Za vse bolj trajnostno Evropo do leta 2030“²;
- „Snovanje strategije Unije za trajnostno politiko na področju kemikalij“³;
- Več krožnosti – prehod na trajnostno družbo⁴;

² Dok. 8286/19.

³ Dok. 10713/19.

1. POUDARJA, da so dobro delujoči ekosistemi in storitve, ki jih ti zagotavljajo, temelj pravične, zdrave in uspešne družbe, in hkrati IZPOSTAVLJA nujnost ukrepanja, saj je več meja zmogljivosti planeta že preseženih, podnebne spremembe, onesnaževanje, izguba biotske raznovrstnosti in vse večje povpraševanje po naravnih virih pa ogrožajo blaginjo in perspektivo sedanje in prihodnjih generacij; VZTRAJA pri tem, da v bo v primeru, če ne bomo takoj ukrepali, to povzročilo visoke stroške za okolje, človekovo zdravje, blaginjo in gospodarstvo; POTRJUJE zavezanost Unije k visoki stopnji zaščite okolja in človekovega zdravja, izboljšanju kakovosti zraka ter boju proti podnebnim spremembam;

Ocena sedmega okoljskega akcijskega programa

2. POZDRAVLJA poročilo Komisije o oceni sedmega okoljskega akcijskega programa;
3. POTRJUJE glavne ugotovitve iz poročila Komisije, v skladu s katerimi so vizija za leto 2050 in tri tematske prednostne naloge⁵ še vedno veljavne, vendar je kljub temu ZELO ZASKRBLJEN, ker na področju politike zaščite okolja in podnebnih sprememb še vedno obstajajo veliki izzivi;
4. JE SEZNANJEN z ugotovitvijo iz ocene, da je bil dosežen določen napredek pri uresničevanju ciljev, določenih v sedmem okoljskem akcijskem programu, in da je bilo najmanj napredka doseženega pri ukrepih, povezanih z naravnim kapitalom, okoljem in zdravjem ter izvajanjem in vključevanjem okoljskih vprašanj v druge politike;

⁴ Dok. 12791/19.

⁵ Varovanje, ohranjanje in izboljšanje naravnega kapitala Unije; spreminjanje Unije v z viri gospodarno, zeleno in konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika; varovanje državljanov Unije pred pritiski ter tveganji za zdravje in dobro počutje, ki so povezani z okoljem.

5. SE STRINJA z ugotovitvijo iz ocene, da sedmi okoljski akcijski program zagotavlja pomembno dodano vrednost na področju okoljske in podnebne politike, in v zvezi s tem POUDARJA, da je v sedmem okoljskem akcijskem programu določena odločna strategija ter ustvarjene močne in skladne povezave z nacionalnimi strategijami; program torej prispeva k bolj predvidljivim, hitrejšim in bolje usklajenim ukrepom na področju okolja in podnebnih sprememb ter EU omogoča, da v mednarodnih pogajanjih o okolju zagovarja enotno stališče;
6. OPOZARJA, da sedmi okoljski akcijski program traja do 31. decembra 2020; POZIVA Komisijo in države članice, naj si intenzivneje prizadevajo za dokončanje ukrepov v okviru prednostnih ciljev, zlasti na področjih naravnega kapitala, biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev, zdravja, onesnaževanja zraka, kakovosti vode, nevarnih kemikalij in naložb; Komisijo tudi POZIVA, naj brez nadaljnjega odlašanja predstavi strategijo Unije za nestrupeno okolje v tesnem sodelovanju z državami članicami in institucijami Unije ter v skladu s sedmim okoljskim akcijskim programom in sklepi Sveta z naslovom „Snovanje strategije Unije za trajnostno politiko na področju kemikalij“, v kateri bodo v celoti obravnavani zlasti endokrini motilci, kombinacija učinkov kemikalij in vprašanja v zvezi z nanomateriali;

Osmi okoljski akcijski program

7. POZIVA Komisijo, naj najpozneje do začetka leta 2020 predstavi ambiciozen in usmerjen predlog osmega okoljskega akcijskega programa za obdobje 2021–2030, da bi se izognili vrzeli med sedmim in osmim okoljskim akcijskim programom, kot je določeno v členu 4 sklepa o sedmem okoljskem akcijskem programu, in POUDARJA, da bi moral osmi okoljski akcijski program temeljiti na ugotovitvah iz ocenjevalnega poročila za sedmega okoljskega akcijskega programa ter na najnovejših razpoložljivih znanstvenih dognanjih in znanju, vključno s poročilom „Evropsko okolje – stanje in napovedi za obdobje do leta 2020“ (SOER 2020), ob upoštevanju raznolike razmere v različnih regijah Unije in člena 191(3) PDEU;

8. v zvezi s tem POZIVA Komisijo, naj ponovno določi ali opredeli skupne prednostne cilje za strateške ukrepe v okviru osmega okoljskega akcijskega programa in pri tem upošteva vizijo za obdobje do leta 2050 iz sedmega okoljskega akcijskega programa ter hkrati ostane jasno usmerjena v konkretne rezultate, ki naj bi jih dosegli čim prej, najpozneje pa do leta 2030, da bo osmi okoljski akcijski program temelj politike na področju okolja pri izvajanju Agende 2030 v EU; v zvezi s tem POUDARJA, da je treba kot glavno prednostno nalogo EU nujno pospešiti izvajanje Agende 2030 na ravni EU in na svetovni ravni, s čimer bo EU zagotovila koristi svojim državljanom ter hkrati ohranila verodostojnost v Evropi in po svetu;
9. POZIVA Komisijo, naj v osmi okoljski akcijski program vključi mehanizem za spremljanje, da bi zagotovili prevzemanje odgovornosti in izpolnjevanje obveznosti ter jasne, na rezultatih temelječe kazalnike za merjenje napredka; ta mehanizem za spremljanje bi moral temeljiti na obstoječih mehanizmih za poročanje in zbiranje podatkov (kot so pregled izvajanja okoljske politike, evropski semester, SOER, cilji trajnostnega razvoja in drugi), pri čemer bi se bilo treba izogibati podvajanju in dodatnim upravnim obremenitvam za države članice in druge poročevalne organe; poleg tega bi moral osmi okoljski akcijski program vključevati vmesni pregled v letu 2024, da bi omogočili pregled stanja in obravnavali nova okoljska vprašanja;
10. MENI, da bi moral biti osmi okoljski akcijski program relevanten za vse deležnike in bi moral bolje vključevati različne ravni upravljanja, vse zadevne akterje in nova partnerstva ter razvoj dogodkov v zvezi z mednarodnimi sporazumi; POUDARJA, da bi morali v okviru osmega okoljskega akcijskega programa obravnavati okoljsko upravljanje, vključno z vprašanji v zvezi s preglednostjo, obveščanjem, sodelovanjem javnosti in dostopom do pravnega varstva; POUDARJA tudi, da je treba izboljšati izvajanje, izvrševanje zakonodaje Unije, obveščanje in komuniciranje ter ozaveščanje javnosti; UGOTAVLJA, da je treba olajšati izmenjavo strokovnega znanja in najboljših praks ter podpirati organe pri prizadevanjih za izvajanje in uveljavljanje okoljske zakonodaje;

11. OPOZARJA na sistemsko naravo evropskih podnebnih in okoljskih izzivov ter na potrebo po oblikovanju svežnja politik s širšim trajnostnim vidikom, ki bo vključevalo tri razsežnosti trajnostnega razvoja, pri čemer bodo v celoti izkoriščene priložnosti za zagotavljanje skupnih koristi in sinergij med različnimi okoljskimi politikami, vključno s tistimi v zvezi s podnebjem, naravo in biotsko raznovrstnostjo, kakovostjo zraka in zdravim življenjskim okoljem, vodnimi viri in krožnim gospodarstvom, ter vključene okoljske razsežnosti, kot je določeno v dokumentu Komisije za razpravo o ciljih trajnostnega razvoja, s posebnim poudarkom na trgovini, kmetijstvu in hrani, gozdarstvu, ribištvu, energetiki, rudarstvu, industriji, civilni zaščiti, stavbah, infrastrukturi, digitalni politiki in politiki mobilnosti; POUDARJA, da je treba prednostno razvrstiti ukrepe za prehod na zeleno gospodarstvo ter da je treba okoljske in podnebne vidike bolje vključiti v oblikovanje socialnih, ekonomskih in finančnih politik EU;
12. POUDARJA, da je treba okrepiti financiranje okoljskih politik ter zagotoviti varno in trajnostno financiranje za prehod na zeleno gospodarstvo; POUDARJA tudi pomen odgovornih podjetij, ki v svoje poslovne načrte vključujejo okoljske cilje; v zvezi s tem IZPOSTAVLJA potrebo po mobilizaciji zasebnih in javnih naložb za prehod na zeleno gospodarstvo, potrebo po internalizaciji zunanjih okoljskih in socialnih stroškov v tržne cene ter potrebo po postopnem opuščanju okolju škodljivih subvencij; OPOZARJA tudi na ključno vlogo programa Obzorje Evropa pri spodbujanju inovacij in prelomnih tehnologij pri prehodu na zeleno gospodarstvo; PODPIRA nadaljnje izvajanje akcijskega načrta za financiranje trajnostne rasti, zlasti okvir za spodbujanje trajnostnih naložb;

13. POUDARJA pomen varovanja zdravja naših državljanov, s posebnim poudarkom na izboljšanju kakovosti zraka, kakovosti vode in preprečevanju ali zmanjševanju na najmanjšo možno mero izpostavljenosti vsem problematičnim snovem in zlasti zelo problematičnim snovem, ki so dane na trg ali izpuščene v okolje v Evropi;
14. OPOZARJA, da je treba pospešiti prehod na krožno, nestrupeno in podnebno nevtrarno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika ter varnimi in trajnostnimi vzorci proizvodnje in porabe ter hkrati zagotoviti, da tudi oblikovanje konkurenčnosti ter industrijske, trgovinske in digitalne politike EU prispeva k uresničevanju tega cilja; v zvezi s tem POUDARJA pomen prehoda na nestrupene cikle krožnega materiala z izboljšanjem okoljsko primerne zasnove proizvodov in karseda široko uporabo trajnostnih, obnovljivih in sekundarnih surovin, ki so varne za zdravje ljudi in okolje, Komisijo pa POZIVA, naj pripravi nov akcijski načrt za krožno gospodarstvo in dolgoročni strateški okvir, vključno s skupno vizijo, za krožno gospodarstvo;
15. POZIVA Komisijo, naj zagotovi skladnost osmega okoljskega akcijskega programa s ciljem Pariškega sporazuma v zvezi z nadaljnjimi prizadevanji za omejitev dviga temperature na 1,5 °C in prihodnjo dolgoročno strategijo EU za podnebno nevtrarno gospodarstvo;
16. POUDARJA, da je treba sprejeti nujne dodatne ukrepe za zaščito in obnovo kopenske, sladkovodne in morske biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev ter za spodbujanje rešitev, ki temeljijo na naravi, in še naprej spodbujati trajnostno gospodarjenje s tlemi, in POZIVA Komisijo, naj se odzove na izzive, ki so bili izpostavljeni v globalnem poročilu o oceni biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev IPBES 2019, vključno s petimi glavnimi dejavniki izgube biotske raznovrstnosti;

17. POUDARJA, da je treba v osmi okoljski akcijski program vključiti ambiciozne, realistične in merljive cilje glede biotske raznovrstnosti, da bi zagotovili ustrezno in stalno financiranje na tem področju, nadaljevali delo v zvezi s sklopom kazalnikov, ki bodo omogočali ustrezno ocenjevanje rezultatov, in prispevali k uresničevanju ciljev agende za trajnostni razvoj do leta 2030; PRIZNAVA, da je treba vprašanje biotske raznovrstnosti v celoti vključiti v sektorske politike, med drugim v okviru sektorskih akcijskih načrtov, ki se nanašajo na dejavnike izgube biotske raznovrstnosti, Komisijo pa POZIVA, naj pregleda strategijo EU za biotsko raznovrstnost in pri tem upošteva rezultate konference pogodbenic Konvencije Združenih narodov o biološki raznovrstnosti v letu 2020;
18. POUDARJA prednosti promocije vrednot EU in okoljskih standardov EU na svetovni ravni, ne samo zato, da bi zaščitili na pravih temeljih mednarodni red, ampak tudi zato, da bi EU postala vodilna sila pri prehodu na zeleno in vključujoče gospodarstvo ter pomagala oblikovati globalne standarde in zagotavljati koristi močne konkurenčne prednosti; OPOZARJA, da je treba zaščititi evropske standarde in zagotoviti, da bo trgovinska politika skladnejša z vrednotami EU za trajnostni razvoj, vključno z bojem proti podnebnim spremembam in preprečevanjem izgube biotske raznovrstnosti;
19. IZPOSTAVLJA potencial digitalizacije in novih tehnologij, kot so satelitski podatki; SPODBUJA Komisijo, naj sistematično obravnava možnosti, ki jih zagotavlja digitalna preobrazba, ter morebitne nevarnosti in izzive, ki jih povzroča; POUDARJA, da je treba izboljšati zbiranje, analizo in uporabo podatkov ter izkoristiti potencial združenih podatkov za doseganje rezultatov, povečanje baze znanja, spodbujanje ekoloških inovacij in preoblikovanje prehoda na zeleno gospodarstvo v priložnost z novimi poslovnimi modeli, postopki, izdelki in storitvami; SPODBUJA Komisijo in države članice, naj izboljšajo dostop do okoljskih podatkov in informacijskih sistemov in njihovo uporabo ter spodbujajo najboljše prakse;

20. POUDARJA, da je treba pred sprejetjem osmega okoljskega akcijskega programa in v njegovem celotnem obdobju trajanja v dejaven dialog vključiti civilno družbo, vključno z mladimi, zasebnim sektorjem in akademskimi krogi; POUDARJA ključno vlogo, ki jo imajo mesta pri izvajanju okoljskega akcijskega programa in pri spodbujanju sodelovanja javnosti.
-